

Rozjáš se, sijónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hlahol! Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti. Zachariáš 9,9

Milé sestry a milí bratři,

je asi rok třicet a blíží se židovské Velikonoce. K městu na hoře, k městu, ve kterém ještě výš k nebi trčí překrásný a ve slunci se blýská zlatý Chrám, k svatému Jeruzalému se blíží poutníci ze všech stran. Jdou ve dne i v noci, někteří jedou z konce světa v cestovních lodích, někteří pěší jdou už týdně, po cestě přespávají, kde je přijmou. Dole od Jericha nahoru skalami a soutěskami přichází poutníci ze Zajordánie – a také skupinky z Galileje, které přišly shora, skoro až od pramenů Jordánu, zelenými údolními podél svaté řeky, podél cizácké Samarie. Mezi Galilejskými přichází i potulný *rabbi z Nazaréta*, Ježíš. Spolu s věrnými vesničany a ženami, které ho nikdy neopouštějí.

V Jeruzalémě a v celé zemi je vedro až se vzduch kroutí a chvěje. Skončily první žně, začalo léto a země vysychá. Slunce je nemilosrdné. Někteří už to nemohou snést a všude je znát napětí, nervozitu. A do města na hoře se týden před svátky schází víc a víc lidí. Město, které ještě nedávno mělo svých 100 tisíc obyvatel, už se ztrojnásobilo a do týdne se zesateronásobí. Počítáno po římsku. Ve všech vesnicích kolem někdo z hostů bydlí, příbuzní i cizí. Ovčince všude v okolí už se také ztrojnásobily, všude nové ovce, beránci a drůbež, holubi v košících – nic netušící zvířátka, ale nějak zvláštně neklidná, také připravená na cestu do města, na chrámové nádvoří. Penziony ve městě praskají ve švech a ty, které jsou ještě prázdné, tam se snad stokrát denně někdo ptá, jestli ještě nemají volno, stokrát se jim musí říct, že ne, že je obsazeno, rezervováno! To je k zbláznění. A ještě všechno zajistit ... bude dost jídla? A vody, prosím vás? Vždyť s vodou byl tady ve skalách vždycky problém. Bude jí dost? Vždyť se skoro odpařuje před očima. A těch lidí všude. Ulicemi se skoro nedá projít. A nových trhovců, kteří sem najednou odevšad přitáhli – toho rachotu těch jejich jedno – dvou – tří – čtyř – a vícekoláků – a všichni ti jejich oslové všude překázejí, zmetkují a dělají pod sebe a močí, člověk musí moc dávat pozor, kam šlape. A ceny všeho toho jejich nového zboží se také zbláznily, také se znásobují. Ještěže jsme nakoupili už před dvěma týdny. A těch mrzáků a nemocných, co do města přibýlo. Ještěže je policie drží jen na některých místech! Všude jsou. Hlavně kolem těch rybníků, třeba Kozího rybníka ... tedy rybníků: bývalých rybníků, dnes zázračných a léčivých lázní se sloupořadími,

s kolonádami. Tam čekají na zázrak – a žebrají a hulákají při tom, o svátcích to je skoro byznys. A užijte to všechno! A ten smrad! Všichni ti lidé musí někam chodit na záchod – a to víte, kam asi chodí, když se nikdo nedívá, když se setmí. Jakoby nestačilo to vedro dusno a rámus, z toho samotného jednoho opouštějí síly – ale ten smrad, to je nesnesitelné.

Jenže napětí je daleko hlubší, nemilosrdnější a nesnesitelnější! Jeruzalém je nemocný, těžce a neléčitelně nemocný. Je obsazený krutou velmocí z Říma. Všude jsou vojáci, policie, tajní. Vojsko neustále proráží na koních davem, neurvale, hrubě, pyšně, povýšeně, pořád se přemísťují z jedné strany na druhou, z pevnosti – a zase do pevnosti. Pohrdají námi, bijí nás - nesmyslně, a chytají nás, abychom jim nosili těžká zavazadla, stavební kameny, zásoby. Mohou nás kopat, zatknout, zabít jen tak pro nic za nic, třeba protože jim je vedro a potí se, třeba že jsou vztekli, že musí sloužit tady v té zemi, kterou nenávidí – prý ale zabíjejí vždy jen po spravedlivém soudu! Jsou arogantní. Čím vyšší hodnost, tím hůř. Teď právě se drala davem nahoru skupina generálů, centuriů, a stráž málem zabila souseda, jak ho přetáhli. Ale horší to pohrdání, ta tvrdost, ten cynismus, co měli ti vysocí ozbrojenci ve tvářích! Utekli jsme jim radši z cesty.

Jenže – mnohem divnější to bylo včera – nejdřív jel – ale nejel! nesli ho! odporného prokurátora Piláta Pontského – to ulice vymýtili tak brutálně, jakoby vraždili. Kdosi prý viděl, že někde poodhrnul ty fialové záclony v tom svém přenosném záchodě ... a prý to snad nebyly oči! Prý jakoby vraždil pohledem, jakoby bez mrknutí civěl, koho dalšího přibije z nenávisti na kůl a bude ho mučit, ještě nás bylo málo, tisíce kůlů mu ještě nestačily. Prý v tom ksichtu bylo zlo. Šílené, vzteklé a dusící se zlo a nenávist. Prý ještě dlouho po tom zůstala ulice prázdná ... to si teda neumím představit. A brzy po něm Antipas, Herodes Antipatér, prý náš král! Tedy jel, prý nejdřív zkusil jet na koni, jako král, ale pak už ho radši taky nesli, skoro na něj vidět nebylo – žoldnéři z ochranky všude kolem, ti zrádci a kolaboranti, ti kteří nás bijí ještě potupněji – vždyť by nás měli chránit! To bylo nádhery a zlata a všelijakých barevných košil a sukní – jeden by zvracel - pokud by nevraždil - a to zlato ... z toho ta zlodějna a krev přímo tekla! A v očích? Vraždy a strach! Skoro jako jeho otec, ten Veliký Herodes. Veliký vrah! Teď Herodes Synáček jel na svátky tam nahoru do paláce, co si starý Vrah nechal postavit, aby do chrámového nádvoří čuměl shora – když už do něj nesměl vstoupit, Idumejec. Ostatně postavil i ten pyšný zlatý skvostný Chrám, i ten postavil odporný a krutý, nečistý král Herodes. Snad mu za to máme odpustit, že nás vraždí? Antipatas má strach. Bodejť, je to poloviční otec. Bojí se Římanů, bojí se svých sourozenců, bojí se, že ho zradí ochranka, nočních můr, a nejvíc se bojí, že z davu ... do proudů poutníků se prý zase vmísili zabijáci, náboženští fanatici,

kteří neodpouštějí zradu a kolaboraci, kteří neodpouštějí nevěrnost Hospodinu. Spolu s poutníky prý jdou do města zélóte, sikkariové – to jsou ti s dýkou v záhybech pláště, sebevražední náboženští radikálové, kombat, s ukrytým křivým mečem pro vraždu z blízka. Antipas se bojí, neví čeho víc, možná černého svědomí - nechal setnout Křtitele – co když se jeho věrní jdou pomstít? Ty nepřehledné davy v Jeruzalémě, to je pro ně ideální – ale jedno ho znepokojuje ještě víc: tajné služby říkají, že prý Křtitel vstal z mrtvých nebo co – prostě káže dál a strhuje lidi, teď si říká Ježíš – a prý možná táhnou na Jeruzalém vyhlásit království, všechny svrhnout, mě i mé ochránce Římany, prý nepomůže, že jsou všude, kam se podíváš – i na hradbách, prý se někde v lidu skrývá Boží Mesiáš, ten král, se zrádci bude zle. Lidi říkají, že má Antipas vztek, o to zlejší je on i jeho oligarchové, udávají nás, bijí. A mají nás od Římanů propachtované, vydírají z nás peníze, i když už žádné nemáme. Jen ať ho podříznu, nic jiného si nezaslouží. To napětí, to zlo ve vzduchu! Něco se musí stát, to není možné! Všechno vybuchne! A to ponížení je k nesnesení. To bolí. To bolí tak hluboko, že jsem nevěděl, že tak hluboko vůbec ještě jsem.

Ale co se to děje dole u Ovčí brány? Všichni se tam sbíhají! Ten křik – co to volají? Smiluj se synu Davidův! Co to je? Taky tam běžím, nemůžu ani dýchat. Ale mám strach! Tohle přece nenechají! To nemůže dobře dopadnout! Tady volat Hošianna? A Hošianna na výsostech? Synu Davidovu? Vždyť to je zakázané říkat, to se nesmí! To jsou slova pro krále! Ale oni volají a radují se, vůbec nedbají, že se to nesmí! A dávají honem své pláště na zem a mávají palmovými větvemi, vůbec přes ně nevidím! Otáčím se pořád strachy. Nejedou už vojáci? Jízda? Nesmetou nás? To je šílený! Jak jim to mohlo uniknout? Pšt!! Už to nevykřikujte! Ale oni neslyší! No tak ... no tak dobře .. já teda taky budu volat! Ale kde je? A najednou - už ho vidím: obyčejný! Úplně obyčejný! Normální šaty, cestovní, trochu zaprášené. A jede na oslíkovi! No to mě podrž! To je král? Taková starodávná legrace – to jsme se učili v nedělce (... v „sobotce“), takhle kdysi za prabáby jezdili králové – Saul na mezku, David na oslici – ale to přece vyjel do boje s Absolónem na koni a vrátil se jako kašpar na oslu ... JO ALE POČKAT! David? DAVID! SYN DAVIDŮV! No to je vlastně ... Ale jak on se to dívá? To je teda pohled! Úplně mně běhá mráz po zádech! Je neuvěřitelně klidný, jakoby nevěděl, co se děje ...co? David? Jo! To je David! Teda ne, Syn Davidův! Syn Davidův! Král! Král! Král! Král přijíždí! Už taky křičím jako blázen! Synu Davidův! A to jsem byl vždycky strašpytel a posera. Králi! Zachraň nás! Hosanna! Zachraň nás!

Ani nevím, jak to, že jsme unikli policii a vojákům. Neumím si to vysvětlit. Najednou sesednul z oslíka, davy ho obklopily, oslíka i s oslicí někdo odvedl k bráně. A on, ten ON, šel klidně s ostatními dovnitř do Chrámu. To vám ale byla

radost! Úplně mě z toho v tom horku mrazí, ale tak dobře, tak skvěle! To jsem ještě nezažil. V tunelu do nádvoří se mi ztratil. Bylo nás moc a tlačence. Ale říkali ... říkali, že najednou vůbec nebyl klidný. Teda že chtěl být klidný, ale že když je vpustili na nádvoří, že se strašně rozzlobil a zpřevracel tam směnářské stoly s penězma, zvířatama a holubama - jen to lítalo – a křičel, že z domu jeho Otce, z domu modlitby udělali peleš lotrovskou! Prostě brloh, doupě, bordel. Nikdo se neodvážil mu odporovat, prý i chrámové strážě jakoby zamrzly a klepaly se hrůzou, že se něco stane. A nikdo ho nezatknul, nechtyl, neodvedl. To ještě nikdo neviděl. Jak to? Já se jenom divně podívám – a už mě odvedou a ztloučou. Ale prý se všichni báli těch nadšených lidí kolem a ani se nehnuli. Prý i velkněží a zákoníci. Prý napětí asi jako příměří ve válce. Ale on prý se najednou úplně zklidnil – a řekl, že království nebeské je tady. A velekněží a nejvyšší papaláš se prý zmohli jenom na užaslou otázku: Jakou mocí to všechno činíš? A kdo ti ji dal? Kdo to je?

Nevím přesně, co jim odpověděl, bylo to prý něco jako hádanka. Už tomu rozumím, proč je všechny nezatkli: prý se uprostřed lidí báli. A prý čekají, až ho někde najdou o samotě. Jenže prý najednou odešel, on i jeho skupina, rozptýlili se v davu a zmizeli někam k Ovčí bráně a ven. Zmizeli jako v pohádce, najednou nikdo nevěděl, kde jsou. Úplně jako nějaká AKCE. Ale všichni čekají, že zítra zase přijde. Jen se neví kdy přesně. Ale prý kdybyste viděli ty velekněží! A ty staré chytráky zákoníky – a šlechtice. Prý tam stáli jak opáření, najednou bez úcty jak krocani bez peří, ani hubu nestačili pořádně zavřít.

Poutníci přicházejí od Jericha s očekáváními. Zjeví se při Velikonocích Hospodin? Galilejští jsou plni ducha a čekají v Jeruzalémě oslavení. Slávu. Radost. Mezi nimi Ježíš. A jenom on ví, že ho čeká nejtěžší hodina života. Je bledý a v úzkosti. Sám, osamocený. Tak osamocený mezi tolika lidmi plnými radosti.

Ale co my? I my se blížíme k Velikonocím. Jak si jen představit, jak mu je, jak mu bylo, když se blížil? Jak mu být blízko? Jak ho následovat, když my jsme spíš ti veselí a bezstarostní? Jde to vůbec dnes, po takové době –v takové charakterem úplně jiné době?

Jenže - i mezi námi jsou ti, kteří jsou nesdělitelně osamocení – a my veselí to většinou nevidíme ... nebo moc nevíme, co s tím. Jen ti, kdo mezi námi procházejí velkým trápením a osamocením, ti možná ví. Ti možná rozumí Ježíšovi a jeho úzkosti. Jsou mu možná blízko. Ti, kteří ztrácejí naději a bojují o ni. Jejich trápení se nedá nikomu dobře vysvětlit. Nebo ti, kteří jsou živí, ale ví, že umírají, že konec už je tady. My ostatní ... my ostatní máme zkoušet nebýt slepí. Uvidět. Trochu pochopit. Uvidět to, co se blíží. Uvěřit těm, kdo jsou už jinde, i když ještě tady. A

možná díky tomu uvidět Ježíše před branou Jeruzaléma. A uvěřit jeho smrtelné úzkosti. Proto jsme dnes přišli. Připravit se na tu ránu.
Amen.